

Združeni zadevi C-101/07 P in C-110/07 P

Coop de France bétail et viande, prej Fédération nationale de la coopération bétail et viande (FNCBV) in drugi,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti

„Pritožba – Konkurenca – Trg govejega mesa – Sporazum, ki so ga sklenile nacionalne zveze rejcev in klavcev, o začasni ustavitvi uvoza govejega mesa in določitvi najnižje odkupne cene – Globe – Uredba št. 17 – Člen 15(2) – Upoštevanje prometa podjetij, članov zvez“

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca J. Mazáka, predstavljeni 17. aprila 2008 I - 10197
Sklepni predlogi generalnega pravobranilca J. Mazáka, predstavljeni 16. oktobra 2008 I - 10226
Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 18. decembra 2008 I - 10228

Povzetek sodbe

*1. Konkurenca – Upravni postopek – Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah – Obvezna vsebina – Spoštovanje pravice do obrambe
(Uredba Sveta št. 17; Uredba Komisije št. 99/63, člen 4)*

I - 10193

2. *Pritožba – Razlogi – Pomanjkljiva obrazložitev – Implicitna obrazložitev, ki jo poda Sodišče prve stopnje – Dopustnost*
(člen 225 ES; Statut Sodišča, člen 51; Poslovnik Sodišča prve stopnje, člen 64)
3. *Konkurenca – Globe – Znesek – Določitev – Upoštevanje prometa – Promet skupine podjetij, ki sestavljajo podjetniško združenje – Dopustnost*
(Uredba Sveta št. 17, člen 15(2))
4. *Konkurenca – Globe – Odločba, s katero se globe naložijo združenju, ki ga sestavljajo podjetniška združenja, in njegovim članom – Kršitev načela ne bis in idem ter načela sorazmernosti*
(Uredba Sveta št. 17, člen 15(2))

1. Če Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah izrecno omeni, da bo preučila, ali je treba zadevnim podjetjem naložiti globo, in navede glavne dejanske in pravne elemente, ki bi lahko povzročili naložitev globe, kot so domnevna teža in trajanje kršitve ter dejstvo, da je bila kršitev storjena „namerno ali iz malomarnosti“, s tem izpolni svojo obveznost upoštevanja pravice podjetij do izjave. S tem jim daje potrebna izhodišča, da se branijo ne le zoper ugotovitev kršitve, ampak tudi zoper naložitev globe.

kršitvah, vse dokler podjetja ne morejo podati pripomb na očitke proti njim, povzročila, da bi bila odločba Komisije pričakovana, kar ni primerno.

(Glej točki 47 in 49.)

Vendar bi navedba višine predvidenih glob v obvestilu o ugotovitvah o možnih

2. Sodišče prve stopnje mora pri ukrepu procesnega vodstva v smislu člena 64 Poslovnika za pravilno presojo dejanskega stanja spora skrbno preučiti vse dokumente, ki mu jih predložijo stranke, in jih upoštevati, vključno s tistimi, ki so bili vloženi v spis po ustnih razpravah.

Vendar Sodišču prve stopnje na podlagi obveznosti obrazložitve ni treba zagotoviti razlage, ki bi izčrpno in po vrsti sledila vsem razlogovanjem strank v sporu, ampak je obrazložitev lahko tudi implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, zaradi katerih so bili zadevni ukrepi sprejeti, pristojnemu sodišču pa, da razpolaga z dovolj elementi za izvedbo nadzora.

Kakršna koli drugačna razlaga bi bila v nasprotju s potrebo po zagotavljanju odvračilnega učinka kazni za kršitve pravil Skupnosti o konkurenci. Možnost, ki jo ima Komisija, da storilcem naloži globo v znesku, ki je primeren za zadevne kršitve, bi bila namreč lahko ogrožena, če bi bilo podjetniška združenja, ki imajo zelo majhen promet, združujejo pa veliko podjetij, ne da bi jih lahko uradno zavezala, mogoče uradno kaznovati samo z zelo nizkimi globami, čeprav so lahko kršitve, ki so jih storila, pomembno vplivale na zadevne trge.

(Glej točki 74 in 75.)

(Glej točki 97 in 98.)

3. Kadar so bili člani podjetniškega združenja dejavno udeleženi pri izvajanju protikonkurenčnega sporazuma, se promet teh članov lahko upošteva pri določanju kazni, tudi če zadevno združenje ne more zavezati svojih članov. Tako upoštevanje je upravičeno v primerih, ko kršitev, ki jo je storilo združenje, zadeva dejavnosti njenih članov in ko združenje neposredno izvaja zadevno protikonkurenčno ravnanje v korist svojih članov in v sodelovanju z njimi, ker združenje nima objektivnih interesov, za katere bi bila značilna samostojnost v razmerju do objektivnih interesov njegovih članov.
4. Z odločbo Komisije, s katero se globe naložijo združenju, ki ga sestavljajo podjetniška združenja, ter združenjem, ki so njegovi člani, zaradi udeleženosti in stopnje odgovornosti vsakega od njih pri kršitvi pravil o konkurenci, ni kršeno načelo *non bis in idem*. Okoliščina, da so

ta združenja člani prvega združenja, namreč ne pomeni, da so bila za isto kršitev večkrat kaznovana, kajti ker imajo navedena združenja status neodvisne pravne osebe, ločene proračune in cilje, ki se ne ujemajo vedno, in ker izvajajo ukrepe za zaščito svojih posebnih interesov, enotnost kršitelja, ki je potrebna za uporabo načela *non bis in idem*, ni podana.

promet članov vsakega združenja pri določitvi zgornje meje 10 % iz člena 15(2) Uredbe št. 17. Neposredni ali posredni člani kaznovanih združenj namreč zato niso bili dvakrat kaznovani za isto kršitev, kajti upoštevanje tega prometa ne pomeni, da je bila članom združenja naložena globa, niti tega, da je zadevno združenje dolžno prenesti breme te globe na svoje člane.

S to določbo tudi ni kršeno načelo sorazmernosti, tudi če bi Komisija upoštevala

(Glej točke od 127 do 130.)